FÖRSLAG 2014:34

LS 1402-0176

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Medel för upprustning av Stockholms Konserthus

Föredragande landstingsråd: Torbjörn Rosdahl

Ärendebeskrivning

Stockholms Konserthusstiftelse anhåller i en skrivelse till Stockholms läns landsting den 28 januari 2014 om medel för upprustning av Konserthuset, etapp 9.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att låta renovera Stockholms Konserthus i enlighet med vad som angivits i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

att finansiera 2014 års näringsbidrag på 6 450 000 kronor inom ramen för landstingsstyrelsens förvaltnings driftbudget

att uppdra åt kulturnämnden att i budget för åren 2015-2017 beakta näringsbidraget till Stockholms Konserthusstiftelse enligt landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

att uppdra åt kulturnämnden att följa upp genomförandet av planerade åtgärder samt utbetala bidrag mot erforderliga fakturaunderlag.

Landstingsstyrelsens motivering

Stockholms läns landsting är idag huvudfinansiär för Konserthusets och därmed även Kungliga Filharmonikernas verksamhet. Stockholms Konserthus är en av Sveriges mest kända byggnader och har med sin centrala placering en framträdande roll i bilden av landets huvudstadsregion.

Stockholms läns landsting slöt år 1992 ett avtal med staten om Stiftelsen Stockholms Konserthus. Detta avtal innebar att landstinget från och med år 1993 övertog statens roll vad avser ekonomiskt stöd till stiftelsen. Enligt avtalet åtog sig landstinget att verka för att dåvarande ambitioner när det

gällde omfattning och konstnärlig nivå skulle kunna upprätthållas, samt att fortsatt utveckling av Konserthusstiftelsens verksamhet enligt tidens krav, möjliggjordes.

Stockholms konserthus har idag ett behov av upprustning, bland annat på grund av vissa brister i underhållet. Arbetena omfattar vissa ombyggnadsarbeten och avser i huvudsak upprustning av utvändiga ytor, vissa invändiga ombyggnader, VVS-anläggning, el-anläggning, sanering av elledningar, renovering och komplettering av inredning.

Det är för konserthuset och dess besökare betydelsefullt att beslutade åtgärder för upprustning och modernisering av berörda lokaler sker på ett ekonomiskt och tidsmässigt ansvarsfullt sätt, och med minimal påverkan på besöksverksamheten.

Kostnader för år 2014 på totalt 6 450 000 kronor föreslås finansieras inom landstingsstyrelsens förvaltnings budgetram. Kostnader under 2015-2017 föreslås beaktas genom utökat landstingsbidrag till kulturnämnden i samband med beslut om 2015-2019 års budget. Kulturnämnden kommer att kompenseras för kostnader avseende uppföljning av de planerade åtgärderna.

Beslutsunderlag

1. Landstingsstyrelsens ojusterade protokollsutdrag den 20 maj 2014 § 92
Protokollet justeras den 26 maj 2014.
2. Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 27 mars 2014
3. Arbetsutskottets protokollsutdrag den 8 april 2014
4. Kulturnämndens protokollsutdrag den 13 mars 2014
5. Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande den 28 februari 2014
6. Stockholms Konserthusstiftelses skrivelse den 28 januari 2014
7. Förslag till genomförande av etapp 9 avseende byggnads- och inredningsarbeten för Stockholms Konserthus
8. Kostnadsbedömning etapp 9

Stockholms läns landsting
Landstingsstyrelsen

Protokollsutdrag
Sammanträdesdatum
2014-05-20

Datum för justering: 2014-05-26
Datum för anslag: 2014-05-27

---

§ 92
Medel för upprustning av Stockholms Konserthus
LS 1402-0176

Landstingsrådsberedningens skrivelse den 7 maj 2014 med arbetsutskottets beslut den 8 april 2014, kulturnämndens yttrande den 13 mars 2014 och landstingsdirek-törens tjänsteutlåtande den 27 mars 2014.

Landstingsstyrelsen beslutade enligt landstingsrådsberedningens förslag föreslå landstingsfullmäktige besluta

att låta renovera Stockholms Konserthus i enlighet med vad som angivits i landstings-direktörens tjänsteutlåtande

att finansiera 2014 års näringsbidrag på 6 450 000 kronor inom ramen för landstings-styrelsens förvaltnings driftbudget

att uppdra åt kulturnämnden att i budget för åren 2015-2017 beakta näringsbidraget till Stockholms Konserthusstiftelse enligt landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

att uppdra åt kulturnämnden att följa upp genomförandet av planerade åtgärder samt utbetala bidrag mot erforderliga fakturaunderlag.

Stockholms läns landsting

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektören

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-03-27

LS 1402-0176

Handläggare:
Clara Wahren

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -03- 28
Dnr LS 1402-0176
Rotel I

Landstingsstyrelsens arbetsutskott

Medel för upprustning av Stockholms Konserthus

Ärendebeskrivning

Stockholms Konserthusstiftelse anhåller i en skrivelse till Stockholms läns landsting den 28 januari 2014 om medel för upprustning av Konserthuset, etapp 9.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 27 mars 2014
Kulturnämndens protokollsutdrag den 13 mars 2014
Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande den 28 februari 2014
Stockholms Konserthusstiftelses skrivelse den 28 januari 2014
Förslag till genomförande av etapp 9 avseende byggnads- och inredningsarbeten för Stockholms Konserthus
Kostnadsbedömning etapp 9

Förslag till beslut

Arbetsutskottet förslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att låta renovera Stockholms Konserthus i enlighet med vad som angivits i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

att finansiera 2014 års näringsbidrag på 6 450 000 kronor inom ramen för landstingsstyrelsens förvaltnings driftbudget

att ge kulturnämnden i uppdrag att i budget för åren 2015-2017 beakta näringsbidraget till Stockholms Konserthusstiftelse enligt landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

att ge kulturnämnden i uppdrag att följa upp genomförandet av planerade åtgärder samt utbetala bidrag mot erforderliga fakturaunderlag.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Förvaltningen föreslår att genomföra renoverings- och inredningsarbeten på Stockholms Konserthus under åren 2014-2017. Målet är att få utfört samtliga arbeten som det finns behov av.

Bakgrund
Stockholms läns landsting slöt år 1992 ett avtal med staten om Stiftelsen Stockholms Konserthus. Detta avtal innebar att landstinget från och med år 1993 övertog statens roll vad avser ekonomiskt stöd till stiftelsen. Enligt avtalet åtog sig landstinget att verka för att dåvarande ambitioner när det gällde omfattning och konstnärlig nivå skulle kunna bibehållas, samt att fortsatt utveckling av Konserthusstiftelsens verksamhet enligt tidens krav, möjliggjordes.

Under perioden som Stockholms läns landsting varit huvudfinansiär har det genomförts åtta renoveringsetapper, varav etapp åtta pågår under åren 2013-2014.

Stockholms Konserthusstiftelse har av Stockholms läns landsting uppmanats att göra en inventering avseende Konserthusets framtida investeringsbehov, etapp 9. Avsikten med inventeringen är att ställa samman alla de renoveringsdelar som av olika anledningar ej genomförts under tidigare etapper, för att underlätta landstingets analys inför kommande budgetprocesser, främst avseende perioden 2015-2019. Målet med etapp 9 är att i alla delar av fastigheten komma ikapp med åtgärder avseende det eftersatta underhållet samt att genomföra vissa ombyggnadsarbeten för att bättre anpassa lokalerna till dagens mer moderna verksamhet. Etapp 9 kommer att pågå under perioden 2014-2017 och är indelad i fyra deletapper. Bedömd totalkostnad inklusive projektering, byggherrekostnader och budgetreserv beräknas uppgå till 156 700 000 kronor exklusive moms. I totalsumman och i nedanstående budgetuppdelning ingår även en indexuppräkning om 2 % per år.

Arbetet med utredningen har letts av projektansvarig från landstinget. En styrgrupp har tillsatts, i vilken en representant från Konserthusstiftelsens styrelse, tre deltagare från Konserthusets ledning (VD, administrativ chef och teknisk chef) samt landstingets projektansvarige har ingått.

I bilagt förslag till genomförande finns det en utförlig beskrivning av de arbeten som ska utföras.

Överväganden
Stockholms konserthus behöver renoveras för att komma ikapp med eftersatt underhåll och få lokaler som är mer moderna och ändamålsenliga. Arbetena avser i huvudsak total upprustning av utvändiga ytor, vissa invändiga ombyggnader, VVS-anläggning, el-anläggning, sanering av elledningar, renovering och komplettering av inredning samt åtgärder för att undanröja kvarstående brister i form av eftersatt fastighetsunderhåll.

I de genomförda etapperna 1 – 7 har avsatta medel inte räckt fullt ut, bland annat på grund av stor förekomst av asbest. Det har även varit svårt att göra korrekta kalkyler för renovering av byggnaden eftersom det är en kulturhistorisk byggnad med speciella krav och verksamhet har dessutom pågått under renoveringstiden.

För att komma ikapp med det eftersatta underhållet och avsluta de renoveringsåtgärder som behövs, är det viktigt att alla åtgärder genomförs i planerad omfattning inom den angivna ramen på 156 700 000 kronor. Förvaltningen föreslår att finansieringen av 2014 års näringsbidrag ska ske inom ramen för landstingstyrelsens förvaltnings driftsbudget.

Kulturnämnden föreslås få i uppdrag att i budget för åren 2015-2017 beakta näringsbidraget samt att följa upp genomförandet av de planerade åtgärderna samt utbetala bidrag mot erforderliga fakturaunderlag.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Stockholms Konserthusstiftelse är en landstingsextern verksamhet och omfattas ej av principerna för landstingets investeringsstrategi. Investeringar i Konserthuset finansieras med bidrag från landstinget.

Bedömd kostnad för samtliga arbeten uppgår till 156 700 000 kronor exklusive moms.

Kostnader för år 2014 på totalt 6 450 000 kronor föreslås finansieras inom landstingsstyrelsens förvaltnings budgetram. Kostnader under 2015-2017 föreslås beaktas genom utökat landstingsbidrag till kulturnämnden i samband med beslut om 2015-2019 års budget.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Stockholms läns landsting

Landstingsstyrelsen
Arbetsutskottet

PROTOKOLLSUTDRAG
Sammanträdesdatum
2014-04-08

Justerat den 15 april 2014
Justeringen anslogs 15 april 2014

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -04- 16
Dnr LS 1402-0176
Rotel I

Torbjön Rosdahl
Dag Larsson

---

§ 33
Medel för upprustning av Stockholms konserthus
LS 1402-0176

Beslutsunderlag
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande 27 mars 2014.

Beslut
Landstingsstyrelsens arbetsutskott beslutade föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att låta renovera Stockholms Konserthus i enlighet med vad som angivits i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

att finansiera 2014 års näringsbidrag på 6 450 000 kronor inom ramen för landstingsstyrelsens förvaltnings driftbudget

att ge kulturnämnden i uppdrag att i budget för åren 2015 – 2017 beakta näringsbidraget till Stockholms Konserthusstiftelse enligt landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

att ge kulturnämnden i uppdrag att följa upp genomförandet av planerade åtgärder samt utbetala bidrag mot erforderliga fakturaunderlag

---

Vid protokollet
Elisabeth Angard-Levander

Exp
LS, Akten

15 april 2014

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -03- 20
Dnr. LS 1402-0176-4

Stockholms läns landsting

Kulturnämnden

PROTOKOLL
2014-03-13

§ 29

§ 29 Anhållan om medel för upprustning av Konserthuset i Stockholm.

KUN 2014/293

Exp

Landstingsstyrelsens förvaltning

Utlåtande 2014-02-28.

Kulturförvaltningen föreslog kulturnämnden besluta

att i kulturnämndens budget för 2015-2017 beakta näringsbidraget från Landstingsstyrelsen till Stockholms Konserthusstiftelse,

att godkänna Landstingsstyrelsens uppdrag att följa upp genomförandet av planerade åtgärder avseende Konserthusets upprustning samt utbetala bidraget avseende upprustningen mot erforderliga fakturaunderlag.

Kulturnämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

Kulturförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

KUN 2014-03-13 p 15

Förvaltningschefen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-02-28

Diarienummer:
KUN Ärendenummer

Handläggare:
Kerstin Olander

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -03- 20
Dnr LS1402-0176-5

Anhållan om medel för upprustning av Konserthuset i Stockholm

1 Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att i kulturnämndens budget för 2015 – 2017 beakta näringsbidraget från Landstingsstyrelsen till Stockholms Konserthusstiftelse

att godkänna landstingsstyrelsens uppdrag att följa upp genomförandet av planerade åtgärder avseende Konserthusets upprustning samt utbetala bidraget avseende upprustningen mot erforderliga fakturaunderlag

2 Bakgrund

Stockholms läns landsting slöt ett avtal med staten 1992 om Stiftelsen Stockholms Konserthus. Det innebar att landstinget från och med år 1993 övertog statens roll vad avser ekonomiskt stöd till stiftelsen. Enligt avtalet åtog sig landstinget att verka för att dåvarande ambitioner när det gällde omfattning och konstnärlig nivå skulle kunna bibehållas samt att fortsatt utveckling av Konserthusstiftelsens verksamhet enligt tidens krav möjliggjordes.
Under perioden där Stockholms läns landsting varit huvudfinansiär har det genomförts åtta stycken renoveringsetapper, varav etapp åtta pågår under 2013 och 2014.

Stockholms Konserthusstiftelse har av Stockholms läns landsting uppmanats göra en inventering avseende Konserthusets framtida investeringsbehov (etapp 9). Avsikten med inventeringen är att ställa samman alla de renoveringsdelar som av olika anledningar ej genomförts under tidigare etapper för att underlätta landstingets analys inför kommande budgetprocesser främst avseende perioden 2015-2019. Målet med etapp 9 är att i alla delar av fastigheten komma ikapp med det eftersatta underhållet samt genomföra vissa ombyggnadsarbeten för att bättre anpassa lokalerna till dagens mer moderna verksamhet. Etapp 9 kommer att pågå under perioden 2014 - 2017 och är indelad i

fyra deletapper. Bedömd totalkostnad inklusive projektering, byggherrekostnader, budgetreserv beräknas uppgå till 156 700 000 kr exkl. moms. En indexuppräkning om 2% per år ingår även i totalsumman samt i nedanstående budgetuppdelning.

Arbetet med utredningen har letts av projektansvarig från SLL. En styrgrupp har tillsatts, i vilken en representant från Konserthusstiftelsens styrelse, tre deltagare från Konserthusets ledning (VD, administrativ chef och teknisk chef) samt SLL:s projektansvarige ingått.

I bifogad bilaga finns det en utförlig beskrivning av de arbeten som ska utföras.

3 Förvaltningens förslag

Förvaltningen instämmer i Landstingsstyrelsens bedömning om vikten av att åtgärder för Konserthusets upprustning genomförs i planerad omfattning. Investeringar i konserthuset finansieras med bidrag från landstinget inom landstingsstyrelsens förvaltnings budgetram.

Samtliga arbeten beräknas uppgå till 156 700 000 kronor exklusive moms och fördelas över åren 2014 – 2017.

Kostnader för 2014 på totalt 6 450 000 kronor föreslås finansieras inom landstingsstyrelsens förvaltnings budgetram. Kostnader under 2015-2017 föreslås beaktas genom utökat landstingsbidrag till kulturnämnden i samband med beslut om 2015-2019 års budget.

Kulturförvaltningen ser inget problem i att landstingsstyrelsens upprustningsstöd slussas genom kulturnämnden. Vad gäller uppdraget att följa upp genomförandet av planerade åtgärder förutsätter förvaltningen att det sker i samverkan med Locum som har den tekniska kompetensen inom området.

Kulturnämndens driftkostnadsstöd till Konserthuset uppgår 2014 till 128 000 000 kronor. Det fyraåriga avtalet löper ut med utgången av 2014 och överläggningar avseende finansiering för efterföljande mandatperiod skall genomföras under hösten 2014. Det här föreliggande förslaget till beslut tar därför inte ställning i frågan om kommande års stöd till driftsbudget.

Kerstin Olander
Tf kulturchef

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -02- 05
Dnr LS 1402-0176

Stockholms Konserthus
KUNGLIGA FILHARMONIKERNA

Till Stockholms läns landsting

Äskande avseende byggnads- och inredningsarbeten för Stockholms Konserthus 2014 – 2017, etapp 9.

Stockholms Konserthus är en av Sveriges mest kända byggnader och intar med sin majestätiska framtoning och centrala placering en framträdande roll i bilden av landets huvudstadsregion. Konserthusstiftelsens styrelse har utarbetat en tydlig vision avseende Stockholms Konserthus och dess verksamhet – "Stockholms Konserthus ska vara ett av Europas mest nyskapande och tillgängliga konserthus med ett utbud präglat av högsta internationella kvalitet".

Med denna vision som utgångspunkt har Stockholms Konserthus och Kungliga Filharmonikerna tillsammans positionerat sig som en av de mest intressanta och nyskapande aktörerna på den internationella musikarenan. Konserthuset erbjuder idag ett artistiskt utbud på högsta nivå där Kungliga Filharmonikernas goda renommé, kopplat till globala varumärken likt Nobelpriset, Augustpriset, Astrid Lindgren Memorial Award, Polar Music Prize medför att Konserthuset ständigt befinner sig i det internationella blickfånget. Konserthusets innovativa och breda konstnärliga tänkande medför att nya publikgrupper ständigt finner vägen in till Konserthusets omfångsrika verksamhet.

Stockholms Konserthus invigdes 1926 där funktionen som huvudfinansiär skiftat genom åren. Nuvarande huvudfinansiär är Stockholms läns landsting som på ett mycket förtjänstfullt sätt tagit ett stort ansvar för såväl byggnaden som verksamheten. Under en lång period var dock ansvaret tredelat mellan Staten, Stockholms län och Stockholms stad. Under denna period saknades en sammanhållen syn på

Stockholms Konserthusstiftelse/Stockholm Concert Hall Foundation
Besök/Visitors Hötorget 8, **Adress/Address** Box 7083, SE-103 87 Stockholm, Sweden
Telefon/Phone: +46 8 786 02 00
Bankgiro 722-1583 **Org.nr** 802001-8266/ **VAT** SE 802001-826601
www.konserthuset.se

underhållet av fastigheten vilket medförde att avsättning av erforderliga medel för detta ändamål uteblev. Under Stockholms läns landstings period som huvudfinansiär (1992 -) har sju större renoveringsetapper genomförts samt en mindre (etapp 8).

Stockholms Konserthusstiftelse har av Stockholms läns landsting uppmanats göra en inventering avseende Konserthusets framtida investeringsbehov (etapp 9). Avsikten med inventeringen är att ställa samman alla de renoveringsdelar som av olika anledningar ej genomförts under tidigare etapper för att underlätta landstingets analys inför kommande budgetprocesser främst avseende perioden 2015-2019. Målet med etapp 9 är att i alla delar av fastigheten komma ikapp med det eftersatta underhållet samt genomföra vissa ombyggnadsarbeten för att bättre anpassa lokalerna till dagens mer moderna verksamhet.

Etapp 9 kommer att pågå under perioden 2014 - 2017 och är indelad i fyra deletapper. Bedömd totalkostnad inklusive projektering, byggherrekostnader, budgetreserv beräknas uppgå till 156 700 000 kr exkl. moms. En indexuppräkning om 2% per år ingår även i totalsumman samt i nedanstående budgetuppdelning.

Budgetuppdelning perioden 2014 – 2017

2014 – genomförande av detaljprojektering och upphandling av arbeten kopplade till etapp 9A. Bedömd kostnad 6 450 000 kr.

2015 – Genomförande av byggetapp 9A samt detaljprojektering och upphandling avseende etapp 9B. Bedömd kostnad 52 800 000 kr.

2016 - Genomförande av byggetapp 9B samt detaljprojektering och upphandling avseende etapp 9C. Bedömd kostnad 33 400 000 kr.

2017 – Genomförande av byggetapp 9C. Bedömd kostnad 64 050 000 kr.

Stockholms Konserthusstiftelse/Stockholm Concert Hall Foundation
Besök/Visitors Hötorget 8, **Adress/Address** Box 7083, SE-103 87 Stockholm, Sweden
Telefon/Phone: +46 8 786 02 00
Bankgiro 722-1583 **Org.nr** 802001-8266/ **VAT** SE 802001-826601
www.konserthuset.se

Äskande avseende byggnads- och inredningsarbeten för Stockholms Konserthus 2014 – 2017, etapp 9.

För att kunna genomföra renoveringsetapp 9 i enlighet med begärd och bifogad redovisning äskar härmed Stockholms Konserthusstiftelse ett bidrag om 156 700 000 kr exkl. moms fördelat över perioden 2014 - 2017.

Konserthusstiftelsens styrelse önskar i samband med avslutad renoveringsetapp även diskutera upprättandet av en underhållsfond så att erforderliga medel i framtiden löpande avsätts för Konserthusets underhåll.

Stockholm den 28 januari 2014

Jens Spendrup
Styrelseordförande

Stefan Forsberg
Konserthuschef

Bilaga 1: Förslag till genomförande av etapp 9 avseende byggnads- och inredningsarbeten för Stockholms Konserthus

Bilaga 2: Specificerad kostnadsbedömning etapp 9

Stockholms Konserthusstiftelse/Stockholm Concert Hall Foundation
Besök/Visitors Hötorget 8, **Adress/Address** Box 7083, SE-103 87 Stockholm, Sweden
Telefon/Phone: +46 8 786 02 00
Bankgiro 722-1583 **Org.nr** 802001-8266/ **VAT** SE 802001-826601
www.konserthuset.se

Stockholms läns landsting

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -02- 05
Dnr LS 1402-0176

Förslag till genomförande av etapp 9 avseende byggnads- och inredningsarbeten för Stockholms Konserthus.

2013-10-15

Innehållsförteckning

	Sid
Bakgrund	3
Allmänt	4
Etappindelning	4
Upphandlingsprocess	6
Budget för etapp 9	6
Uppdelning av budget	6
Åtgärdsförslag avseende Byggnadsarbeten – A, dat. 2013-10-15	Bilaga 1
Åtgärdsförslag avseende Konstruktionsarbeten – K, dat. 2013-10-15	Bilaga 2
Åtgärdsförslag för VVS-system, dat. 2013-10-15	Bilaga 3
Åtgärdsförslag för el- och teleanläggningar, dat. 2013-10-15	Bilaga 4
Kostnadsbedömning, dat. 2013-10-16	Bilaga 5

Förslag till genomförande av etapp 9 avseende byggnads- och inredningsarbeten för Stockholms Konserthus.

Bakgrund

Stockholms Konserthus invigdes 1926. Huvudfinansiärer för verksamheten inkl. ansvar för fastigheten har skiftat under åren.

Nu är Stockholms läns landsting huvudfinansiär, men i tidigare skeden har det varit delat ansvar på olika sätt. Nämnas bör att under en period var ansvaret delat mellan Staten, Stockholms Stad och Stockholms län med en tredjedel var. Troligtvis har detta betytt att ingen tagit fullt ansvar för fastighetsfrågor och att avsätta erforderliga medel för fastighetsunderhåll. Det som har konstaterats på senare år är att det eftersatta fastighetsunderhållet varit stort. Under perioden där SLL varit huvudfinansiär, har genomförts 7 st byggetapper (mellan åren 1993 t.o.m. 2009). I dessa etapperna har bl.a. en stor del av det eftersatta underhållsbehovet åtgärdats, men naturligtvis också anpassningar för verksamhetens behov och krav, samt även myndighetskrav (såsom tillgänglighet, arbetsmiljö, säkerhet, miljö o.d.).

I de genomförda etapperna 1-7 har avsatta medel ej räckt fullt ut. Orsaken till detta är flera, t.ex.

- Stor förekomst av asbest i byggkonstruktionen o.d.
- Svårt att kalkylera byggkostnader för att minimera störningar av Konserthusets verksamhet.
- Svårt att kalkylera kostnader i en viktig kulturbyggnad som Stockholms Konserthus, där många intressenter finns, t.ex. Stadsmuseet, Stockholms Stad m.fl.

Den nu planerade byggetappen (nr 9) avser att "en gång för alla" komma ikapp med det eftersatta underhållet för bygg- och inredningsfrågor samt genomföra vissa ombyggnadsarbeten för verksamheten.
Efter genomförandet av denna etapp bör det inte uppstå behov av några större bygginvesteringar avseende befintlig byggnad inkl. inredning under ett flertal år framöver. Detta förutsätter dock att särskilda medel årligen avsätts för "normalt fastighetsunderhåll", vilket inte varit fallet under många år. Det är därför mycket angeläget att diskutera denna fråga mellan SLL och Stockholms Konserthusstiftelse.

Under åren 2013 och 2014 genomför Konserthuset en mindre renoveringsetapp, benämnd "Etapp nr 8".

Historiskt bör också nämnas att en mycket omfattande totalrenovering genomfördes i början av 1970-talet, med återinvigning 1973. Under detta arbete utfördes en del arbeten på ett, för fastigheten, negativt sett, t.ex. byggdes det in en stor mängd asbestmaterial. Detta var dock godkänt förfaringssätt på den tiden, men har medfört mycket stora problem i de etapper som genomförts av SLL i senare skeden.

Kortfattad beskrivning, tidsplan och kostnader för Byggetapp 9.

Allmänt

Etapp 9 kommer omfatta en stor mängd olika byggnads- och inredningsarbeten, både in- och utvändigt.

Beräknad genomförande tid är 2014 t.o.m. 2017, se nedan "Etappindelning".

Arbetena avser i huvudsak följande:
- Total upprustning av utvändiga ytor såsom tak, terrass och fasadytor.
- Vissa invändiga ombyggnadsarbeten för att förbättra lokaler för besökare och Konserthusets personal, både orkester och administrativ personal.
- VVS-anläggning anpassas bl.a. för bättre luftkvalitet i konsertsalar m.m.
- El-anläggning säkerställs för 20-30 års sikt. Sanering av elledningar utförs.
- Inredningar (fast och lös) renoveras och kompletteras.
- Åtgärda kvarstående brister i eftersatt fastighetsunderhåll.

Omfattning framgår mer i detalj enligt nedanstående etappindelning samt i bifogade bilagor 1-5.

För att säkerställa omfattning och kostnader, har specialister av olika slag engagerats i utredningsarbetet. I detta skede har arkitekt, konstruktör, el- och VVS-konsulter samt kalkylator deltagit. Arbetet har letts av projektansvarig från SLL.

För utredningen har en styrgrupp tillsatts. I styrgruppen har ingått en representant från Konserthusstiftelsens styrelse samt tre deltagare från Konserthusets ledning (VD, administrativ chef och teknisk chef). Även SLL:s projektansvarige har ingått i styrgruppen.

Etappindelning

För att minimera störningar av Konserthusets verksamhet, kommer etapp 9 delas in i tre byggetapper och en projekteringsetapp. Nedan beskrivs dessa kortfattat.

<u>2014</u>
Genomförande av detaljprojektering och upphandling av arbeten ingående i första byggetappen.

<u>2015</u>
Genomförande av byggetapp 9A.

Denna etapp består i huvudsak av utvändiga arbeten, t.ex.
- Takrenovering (samtliga ytskikt är utförda 1973).
- Terrassrenovering (ett flertal vattenskador har skett under åren. Terrasskikt är utfört 1973)
- Upprustning av samtliga fasadytor inkl. dörrar, fönster, partier till butiker m.m.
- Säkerställande av infästningar för fasadutsmyckningar.
- Översyn och komplettering av belysning på fasaden mot huvudentrén.

– Även vissa högprioriterade invändiga arbeten kommer utföras i denna etapp.

Under 2015 utförs också viss detaljprojektering och upphandling för byggetapp 9B.

2016
Genomförande av byggetapp 9B.

Denna etapp består endast av invändiga arbeten, t.ex.
– Ombyggnad av reception (bl.a. för att förbättra säkerhet och arbetsmiljö för personal samt effektivisera deras arbete).
– Om- och tillbyggnad av omklädningsrum för gästartister m.fl.
– Ombyggnad av omklädningsrum och instrumentskåp i anslutning till orkesterfoajén (arbetet orsakas av att fördelning mellan kvinnor och män förändrats).
– Om- och tillbyggnad av logerum i anslutning till Grünewaldsalen.
– Ombyggnad av toalett för funktionshindrade besökare.
– Ommålning av invändiga ytor (avser utrymmen med eftersatt fastighetsunderhåll).
– Utbyte och komplettering av fast- och lös inredning, t.ex. nya stolar till Grünewaldsalen, omklädnad av samtliga stolsitsar i Stora Salen, renovering av vissa möbler i publika utrymmen samt viss ny inredning.

Under 2016 utförs också viss detaljprojektering och upphandling för byggetapp 9C.

2017
Genomförande av byggetapp 9C.

Denna etapp består i huvudsak av invändiga el- och VVS-installationsarbeten, t.ex.

Elanläggning:
– Sanering av el- och svagströmsledningar (avser ledningar som tagits ur bruk men ej demonterats, en mycket viktig säkerhetsfråga!)
– Säkerställa elanläggningen på 20-30 års sikt.
– Renovera reservkraftanläggningen (nuvarande från 1973)
– Befintliga huvudledningar uppgraderas så att elanläggningen blir renodlad.
– Befintliga anläggningsdelar (belysning, kontakter m.m.) uppgraderas.
– Samordna nödbelysning inom byggnaden.
– Uppgradera nät för telekommunikation, kabel Tv-system, fibernät, datanät o.d.
– Samordna brand- och utrymningslarmssystem.
– Installera nytt scenljus inkl. upphängningsanordningar, styrsystem m.m. (avser Stora salen, Günewaldsalen och Aulinsalen).

VVS anläggning:
– Åtgärda isbildning i filtersystem för inkommande luft.
– Uppgradera reningsfilter i vissa ventilationssystem.
– Befintliga avloppssystem kontrolleras och skadade delar utbyts.
– Takavvattning kompletteras med tillkommande UV-system (avser de delar som ej kunnat färdigställas i tidigare etapper).
– Montering av luftridåvärmare vid huvudentrén (avser 11 st. portar).

- Hyresgästen Waynes Coffees lokal förses med kyld luft.
- Temperatur vid ventilationsanläggning i orkesterfoajén justeras.
- Ventilationsanläggning som försörjer konserthallen och övningsrum kompletteras med avfuktning (för närvarande har musiker problem med för hög fuktighet vilket påverkar instrumenten negativt).
- Ventilförteckning avseende vattenledningar utförs.
- VVS-system uppmärks.
- Kompletterande isolering av vissa ventilationskanaler utförs.

Vissa kvarstående byggnadsarbeten som bättringsmålning o.d. utförs också under 2017.

Upphandlingsprocess

Lagen om offentlig upphandling (LOU) kommer följas i samtliga upphandlingar.

Inom respektive etapp (9A-9C) kommer ett flertal olika upphandlingar genomföras. Detta kommer medföra att varje avtal blir mer kostnadseffektivt och lättöverskådligt. En stor del av samordningar mellan entreprenaderna kommer åvila SLL:s projektansvarige.

Budget för etapp 9

Den totala kostnaden för samtliga arbeten inklusive projektering, byggherrekostnader m.m. under perioden 2014-2017 beräknas uppgå till 156 700 000 kr exkl. moms.
Bedömd indexuppräkning med 2 % per år ingår i totalsumman och även i nedanstående budgetuppdelning.

2014		
Detaljprojektering etapp 9A	6 000 000 kr	
Upphandling etapp 9A	300 000 kr	
Index	150 000 kr	6 450 000 kr
2015		
Genomförande av byggetapp 9A	36 000 000 kr	
Detaljprojektering etapp 9B	2 500 000 kr	
Byggherrekostnader	2 500 000 kr	
Budgetreserv	9 500 000 kr	
Upphandling etapp 9B	300 000 kr	
Index	2 000 000 kr	52 800 000 kr
2016		
Genomförande av byggetapp 9B (inkl. lös och fast inredning)	21 000 000 kr	
Detaljprojektering etapp 9C	3 900 000 kr	
Byggherrekostnader	1 200 000 kr	
Budgetreserv	5 000 000 kr	

Upphandling etapp 9C	300 000 kr	
Index	2 000 000	33 400 000 kr
2017		
Genomförande av byggetapp 9C	46 400 000 kr	
Byggherrekostnader	2 650 000 kr	
Budgetreserv	10 000 000 kr	
Index	5 000 000 kr	64 050 000 kr

Se även bilaga 5 "Kostnadsbedömning".

/ Björn Ekström, projektansvarig SLL

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -02- 05
Dnr LS 1402-0176

beräkningskonsulter

Bilaga 5.

KONSERTHUSET
ETAPP 9

KOSTNADSBEDÖMNING
2013-10-16

Bk uppdrag: 135287
Johan Anderberg 08-585 375 21

Benämning	Mängd	Enhet	A-pris	Summa
ARKITEKT (Bygg)				
Invändiga åtgärder				
Bättringsmålning/ommålning i hela huset. (BTA tot 10 000 m2) area som behöver ommålas bedöms till ca	5 000	m2	500	2 500 000
Komplettering bef dörrblad med ny träbeklädnad för att uppnå erf brandklass	20	st	5 000	100 000
Halkskyddd (och kontrastmarkering) i trapplöp typ 3M "Safety walk". (avser eventuell komplettering av pågående arbeten)	1	x	10 000	10 000
Byte låssystem (pris enl kontrollanbud)	1	x	500 000	500 000
Renovering orgel (pris enl kontrollanbud)	1	x	1 500 000	1 500 000
Rensning av kulvertsystem	1	x	200 000	200 000
Ståldörrar mot fläktrum pl 5 drevas för att stabiliseras	2	st	500	1 000
Iordningställande av outgrävt utrymme i Nedre KV till omklädnad	100	m2	10 000	1 000 000
Reception 04 inkl Hall 02 och Passage 02A				
Håltagning i bärande väggar	1	x	100 000	100 000
Nytt läge för sluss 021, 021A	1	x	50 000	50 000
Nytt läge för receptionsdisk	1	x	25 000	25 000
Ny wc 024A, justering vägglägen vid wc 024, 024A samt rivning av dusch 024	1	st	75 000	75 000
Rivning av väggar vid Väntyta 04	1	x	10 000	10 000
Generelt nya ytskikt på berörda ytor (plocktak, linoleum, sockel rivs + nytt + ommålning)	150	m2	1 000	150 000
Anpassning VVS och El (ingår ej i separata kalkyler)	1	x	150 000	150 000
Soprum 035				
Samtliga ytskikt och ytdisposition ses över	1	x	100 000	100 000
Omklädning 07				
Översyn av samtliga ytskikt	25	m2	3 000	75 000
Vindfång 1-1H				
Byggnadsåtgärder för nya ridåvärmare	11	st	10 000	110 000
Entréhallar 2, 2A, 2B				
Byggnadsåtgärder och El-arbeten nya diskar	2	st	50 000	100 000
Foajé 3				
Spegelglas på väggar byts, vägg förstärks	1	x	100 000	100 000

Benämning	Mängd	Enhet	Á-pris	Summa
Översyn av missfärgad kalksten på pelare som skadats i tidigare renovering	1	x	100 000	100 000
Garderober 6A, 6B, 49A, 49B				
Nya ytskikt	140	m2	1 000	140 000
Nya plocktak inkl belysning	140	m2	1 000	140 000
Omklädning 20, 24, 28				
Bef inredning kompletteras i erforderlig omfattning	1	x	50 000	50 000
Omklädning 31				
Översyn av samtliga ytskikt	30	m2	1 500	45 000
Förråd 32B				
Ombyggnad till WC	1	st	75 000	75 000
Vilrum 32A				
Ombyggnad till dusch	1	st	75 000	75 000
Tvättrum 32 samt WC 33, 34				
Nya ytskikt, beslagning och WC-porslin	1	x	150 000	150 000
Omklädning 38				
Översyn samtliga ytskikt	40	m2	1 500	60 000
Urinoar 42B				
Nya ytskikt, beslagning och WC-porslin	1	st	50 000	50 000
Tvättrum 39 samt 40, 41, dusch 42A				
Nya ytskikt, beslagning och WC-porslin	1	x	150 000	150 000
Uppackning instrument (fd Omklädnad) 45A				
Översyn samtliga ytskikt	30	m2	1 500	45 000
Uppackning instrument (fd Omklädnad) 45B				
Översyn samtliga ytskikt	25	m2	1 500	38 000
Tvättrum 46 samt WC 47, 48				
Nya ytskikt, beslagning och WC-porslin	1	st	150 000	150 000
Ny Loge (tidigare Kontor) 64, wc 64A				
Nya ytskikt	1	x	25 000	25 000
Ny spiraltrappa, diam 1200	1	x	50 000	50 000
WC 64A- ny layout, nya gipsväggar, ytskikt, badrumsporslin samt beslagning	1	x	75 000	75 000
Anpassning VVS och El (ingår ej i separata kalkyler)	1	x	75 000	75 000
Kök 130, HWC 131				
Justering till korrekta mått för tillgänglighet, nya gipsväggar, ytskikt, hwc-porslin, beslag samt ny/justerad köksinredning (inkl VVS och El)	1	x	150 000	150 000
Grünewaldsalen 134				
Förankring av bef scengolv (parkett)	1	x	50 000	50 000
Dekormålning av bef vikväggar	1	x	100 000	100 000
Korridor 135				
Ny linoleummatta 12 m2	1	x	5 000	5 000
Passage/Loge 136				
Nya ytskikt	1	x	25 000	25 000
Håltagning för spiraltrappa	1	st	50 000	50 000

Benämning	Mängd	Enhet	A-pris	Summa
Anpassning VVS och El (ingår ej i separata kalkyler)	1	x	25 000	25 000
Foajé 137				
Bef innertak av asbestcement åtgärdas, alt 1: rengöring genom damsugning med specialfilter takarea ca 120 m2	1	x	100 000	100 000
Ev ny linoleummatta, 3 kulör i mönsterläggning	210	m2	450	95 000
Byte fönsterdörrar pga störande ljud från Torghandel	5	st	100 000	500 000
Foaje/Buffé 201A				
Bygg, VVS, El till disk	1	st	25 000	25 000
Foaje/Buffé 223A				
Bygg, VVS, El till disk	1	st	25 000	25 000
Passage 228				
Ny linoleummatta 12 m2	1	x	5 000	5 000
Artistrum 229				
Ny ytskikt	1	x	25 000	25 000
Anpassning VVS och El (ingår ej i separata kalkyler)	1	x	25 000	25 000
Foajé 301, 301A, 301B, 316, 316A, 317				
Ev ny linoleummatta, 3 kulör i mönsterläggning	500	m2	450	225 000
Foaje 301A				
Bygg, VVS, El till disk	1	st	25 000	25 000
Grünewaldsalen loge 327				
Ny textilmatta i trapplöp (ca 50 m2) samt linoleummatta i övrigt (ca 75 m2)	1	x	100 000	100 000
Aulinsalen 425				
Bef parkettgolv renoveras inkl nya golvbrunnar (uttag ingår i El-kalkyl)	200	m2	500	100 000
7 st övningsrum plan 5 vån 5				
Översyn ytskikt	130	m2	1 500	195 000
Lösning för ljudreduktion tas fram	1	x	100 000	100 000
Exteriöra åtgärder generellt				
Översyn av samtliga fönster inkl beslag	1	x	1 000 000	1 000 000
Fönsterbyten	1	x	750 000	750 000
Restaurering fönsterspanjoletter, konstsmed (pris enl kontrollanbud)	1	x	2 500 000	2 500 000
Renovering av bef ytterdörrar till sceningång och kungaentré	2	st	50 000	100 000
Dörr mot balkong plan våning 5 trappor bytes	1	st	50 000	50 000
Översyn av bef exteriöra byggnadsdelar i natursten	1	x	250 000	250 000
2 st flaggstänger mot Hötorget ska hållfasthetstestas (rost)	2	st	10 000	20 000
Problem med duvor	1	x	100 000	100 000
Nya glaspartier inkl dörrar i samtliga butikslokaler, utförande lika bef				
dim ca 2000*3500	19	st	40 000	760 000
tilägg skjutdörr med automatik SL	2	st	100 000	200 000
tilägg pardörr	6	st	30 000	180 000
tilägg enkeldörr	3	st	30 000	90 000
Översyn och renovering i erf omfattning av samtliga bef smidesräcken (byte överliggare, blästring och målning, blyplåt byts)	40	m1	5 000	200 000

Benämning	Mängd	Enhet	Á-pris	Summa
Nya fönster (3-glas isoler) inkl persienner mellan glas på kontorsdel, vån 5 tr	45	m2	3 500	158 000
Ny fasadputs (del av ställningskostnad ingår i kontrollanbud terrass)	5 000	m2	1 000	5 000 000
Baldakin mot Kungsgatan totalrenoveras	1	x	250 000	250 000
KONSTRUKTION (Bygg)				
1. Omläggning takterrass. (pris enl kontrollanbud)	1	X	2 000 000	2 000 000
2. Kopparplåt terrass utbyte på murkrön samt fotplåt utanför samt kontroll/åtgärd av inkl ställning från mark. Enl kontrollanbud (ca 415 m2) + 100´ för tillkommande	1	X	3 500 000	3 500 000
3-4. Tillbyggda delar på tak mot norr och söder				
tilläggsisolering fasad inkl nedknackning bef puts och byte täckplåtar	325	m2	1 500	488 000
lokal lappning och lagning av yttertak med bandtäckt plåt	600	m2	250	150 000
5. Diverse stompåverkande åtgärder, ingår i redovisning A	0	0	0	0
6. Svacka i golv i Aulinsalen, åtgärd framgår ej	1	x	100 000	100 000
7. Arbeten vid ventkanal 506A och 506B (frisluftsintag). Tätskiktsmatta på golvet byts + byggåtgärder för luftintag	1	x	100 000	100 000
Omläggning tak på lågdelar mot Hötorget och Kungsgatan enl kontrollanbud	1	x	2 900 000	2 900 000
Byggnadsarbeten som ej framgår av A och K				
Byggnadsarbeten för takavvattning enl VVS	1	x	100 000	100 000
Byggnadsarbeten för byte bef avloppssystem enl VVS	1	x	100 000	100 000
Byggnadsarbeten i övrigt för VVS- och Elinstallationer	1	x	150 000	150 000
VVS				
Enligt separat kalkyl från Exengo	1	x	11 620 000	11 620 000
EL				
Enligt separat kalkyl från Exengo	1	x	21 500 000	21 500 000
ARKITEKT (Inredning)				
Omklädningsskåp i omklädnad 07	24	st	6 200	149 000
Ny receptionsdisk i reception 04. Specialsnickeri ca 120 000 kr (exkl transport och montage)	1	x	150 000	150 000
Nya diskar i entréhall 2, 2A. 250 000 kr (exkl transport och montage)	2	st	300 000	600 000
Maskinell utrustning enl beställare i entréhall 2, 2A	1	x	50 000	50 000
Garderobsinredning i garderober 6A, 6B, 49A, 49B. 350 000 kr (exkl transport och montage)	70	m1	5 500	385 000
Omklädningsskåp i omklädnad 31	32	st	6 200	198 000
Omklädningsskåp i omklädnad 38	46	st	6 200	285 000
Förvaringsskåp i fd 45A	24	st	4 200	101 000
Förvaringsskåp i fd 45B	22	st	4 200	92 000
Renovering av bef diskar (avslipning alla synliga detaljer, nytillverkning/komplettering detaljer, ytbehandling) i garderober 6A, 6B, 49A, 49B	4	st	30 000	120 000
Befintliga stolssitsar kläs om i nytt tyg 1 875 000 kr (exkl av/påmontering)	1 560	st	1 500	2 340 000
Renovering av garderobdisk i Foajé 137. (avslipning alla synliga detaljer, nytillverkning/komplettering detaljer, ytbehandling)	1	st	60 000	60 000

Benämning	Mängd	Enhet	A-pris	Summa
Renovering av buffédisk i Foajé 137. (avslipning alla synliga detaljer, nytillverkning/komplettering detaljer, ytbehandling)	1	st	60 000	60 000
Ny serveringsdisk i foajé/buffé 201A. 150 000 kr (exkl transport och montage)	1	x	175 000	175 000
Maskinell utrustning enligt beställare i foajé/buffé 201A	1	x	50 000	50 000
Ny serveringsdisk i foajé/buffé 223A. 150 000 kr (exkl transport och montage)	1	x	175 000	175 000
Maskinell utrustning enligt beställare i foajé/buffé 223A	1	x	50 000	50 000
Ny serveringsdisk i foajé 301A. 150 000 kr (exkl transport och montage)	1	x	175 000	175 000
Maskinell utrustning enligt beställare i foajé 301A	1	x	50 000	50 000
Bef sideboard kompletteras med toppskiva av 4 mm härdat, optiskt vitt glas med slipad kant i foajé 301 och 316	10	m2	1 500	15 000
Renovering dito	4	st	20 000	80 000
Ny serveringsdisk i foajé 316A	1	x	200 000	200 000
Maskinell utrustning enligt beställare i foajé 316A	1	x	50 000	50 000
Nya hörsalsstolar i Grunewaldssalen loge 327 1 836 000 kr (exkl montage och transport)	180	st	10 600	1 908 000
ARKITEKT (Lös inredning)				
Ny lös inredning i reception 04	1	x	100 000	100 000
Ny lös inredning i Ny Loge (tidigare kontor) 64, wc 64A	1	x	100 000	100 000
Åtgärd flyttbara stolar i grunewaldsalen 134, antages alt 2: nya flyttbara stolar typ Gärsnäs "Button 1" 1 637 922 kr (exkl kopplingsbeslag)	286	st	6 000	1 716 000
Ny lös inredning i Passage/Loge 136	1	x	100 000	100 000
Ny lös inredning i artistrum 229	1	x	100 000	100 000
Detaljer	10%		74 249 000	7 425 000
Platsomkostnader	15%		81 674 000	12 251 000
Centraladministration, Risk & Vinst	10%		93 925 000	9 393 000
SUMMA GE				**103 318 000**
Projektering	12%		103 318 000	12 399 000
Projekt- och byggledning, kalkyl, kontroll, besiktning, bygglov, kopiering och övriga byggherrekostnader	7%		103 318 000	7 232 000
SUMMA				**122 949 000**
Budgetreserv*	20%		122 949 000	24 590 000
SUMMA (dagens prisläge)				**147 539 000**
Index ca 2 % / år				9 150 000
TOTALT				**156 689 000**

** Budgetreserv om 20 % avser att ta höjd för de i detta skede ej kvantifierbara, okända och outredda faktorer en komplicerad ombyggnation av detta slag kommer att medföra i form av tex pågående verksamhet, etappindelningar, omhändertagande av riskmaterial*

Följande ingår ej
Moms

Ansvar
För vårt uppdrag gäller ABK 96. Skadeståndsskyldighet enligt § 6.3 begränsas till arvodets storlek, dock högst två basbelopp.

Marknadsanpassning
Kostnadsberäkningen har utförts med utgångspunkt att entreprenören skall ha skälig ersättning för sina kostnader, således har kalkylen ej påverkats av någon typ av risktagande. Kostnadsnivån förutsätter normal anbudskonkurrens.

Platsbesök
Platsbesök har utförts.

Kalkylunderlag
Åtgärdsförslag A, K, VVS och El
Muntliga uppgifter